

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Efterskrift

Citation: Brandes, Georg: "Efterskrift", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 436.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes17tom-shoot-workid57284/facsimile.pdf> (tilgået 17. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

EFTERSKRIFT

Skikkelser og Tanker hedder den Ramme, som sammenholder disse tre Bind, men Følelsernes Omraade er ikke udelukket. En eneste Grundfølelse, den Menneskekærlighed, der ytrer sig som trodsig Hævdelse af Folkenes Ret til Frihed, har dikteret hele dette Binds første Afsnit *Undertrykte Folkeslag*, der omhandler Armeniernes, Makedonerne, Georgiernes, Ruthenerne, Polakkernes, Jødernes, Spaniernes, Boernes, Finnernes, Danskerne og Kinesernes Skæbne i det 20. Aarhundredes første Aar. Alle disse Stykker er blevene skrevne efter Opfordring. Et enkelt af dem staar ikke i sine Udtryk paa Højde med det undertrykte Folkefærds Lidelser. Det er Stykket *Folkekvaler og Utopier*; da det skreves, lod det sig ikke forudse, hvilken Massetortur den forbryderiske russiske Enevælde og Embedsvælde for neppe mindre forbryderiske jødiske Bankierers Penge vilde sætte i Værk mod de Israeliter, der har været ulykkelige nok til at fødes indenfor dens Rækkevidde.

I dette Bind lægger jeg selv mest Vægt paa dette første Afsnit, skønt det er lidet dybsindigt og det, som kræver færrest Evner. Det er imidlertid for at Sligt skal siges, at et Folk har en Literatur.

Det første Bind var udelukkende helliget Danmark, det andet Frankrig og Italien, dette tredie behandler en Mængde

andre Folkeslag, historisk eller literært. Tilsammen meddeler de, hvad Forfatteren i en Aarrække har følt og tænkt i Anledning af de talrige Æmner, der har tjent ham som Paaskud til at meddele sig.

Kan disse Smaastykker, trods deres Korthed, paa et og andet Punkt belære, paa andre sætte Tanker og Følelser i Bevægelse hos Læser eller Læserinde, saa er Hensigten med denne Samling naaet.

